

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Šárky Petrové a soudců JUDr. Marie Kubištové a JUDr. Jiřího Petržálka ve věci

žalobce: P. H.
bytem

proti

žalované: M. K., narozená dne
bytem

o zaplacení 150.000 Kč + 600 000 Kč

o odvolání žalobce proti usnesení Okresního soudu ze dne čj.

takto:

Usnesení okresního soudu se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

Okresní soud výše citovaným usnesením zamítl žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků. Žalobce se vůči žalované domáhá zaplacení částky celkem Kč. Poté, co mu byla doručena výzva k zaplacení soudního poplatku, požádal o osvobození od soudních poplatků. Přípisem ze dne okresní soud vyzval žalobce, aby ve lhůtě 14 dnů ode dne doručení přípisu doložil své osobní a majetkové poměry pro účely podané žádosti. Současně zaslal žalovanému vzor Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků (dále jen „Prohlášení“) a vyzval jej, aby Prohlášení řádně vyplněné, včetně požadovaných příloh, soudu vrátil ve lhůtě 14 dnů. Výzva společně s Prohlášením byla žalobci doručena dne . Na výzvu žalobce reagoval zasláním vyplněného Prohlášení, avšak bez potvrzení zaměstnavatele o výši příjmu (žalovaný vyplnil, že pracuje jako strážný). Uvedl, že pobírá invalidní důchod 10 666 Kč měsíčně, avšak ani výši přiznaného důchodu příslušným rozhodnutím nedoložil. V závěru Prohlášení uvedl „Vše jsem dávno doložil a poslal“. Vzhledem k této žalobcem uvedené skutečnosti okresní soud lustrací sporů vedených u Okresního soudu zjistil, že pod sp. zn. je veden spor společnosti v postavení žalobce proti žalovanému P. H. bytem o zaplacení částky s příslušenstvím a současně soud v tomto sporu projednává vzájemný návrh žalovaného na zaplacení . V tomto řízení žalobce P. H. v postavení žalovaného rovněž požádal o osvobození od placení soudních poplatků. Z uvedeného soudního spisu okresní soud zjistil, že žalobce podniká a dále že vlastní nemovitosti – dům v obci y a pozemky v obci a . Okresní soud při posuzování žádosti žalobce vycházel z ust. § 138 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Zdůraznil, že žadatel o osvobození od soudních poplatků je povinen věrohodným způsobem soudu prokázat své osobní, výdělkové a majetkové poměry. To v daném případě žalobce neučinil, věrohodným způsobem nedoložil výši svého výdělku ani výši svého důchodu. Žalobce neuvedl

příjmy z podnikání a neuvedl, že vlastní nemovitost na adrese [redacted] a pozemky v obcích [redacted] a [redacted]. Protože žalobce věrohodným způsobem neprokázal, že jsou na jeho straně splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, okresní soud nemohl jeho žádosti vyhovět.

Proti tomuto usnesení podal včas odvolání žalobce. Namítal, že je pro něj soudní poplatek příliš vysoký. Uvedl, že prozatím mu bude stačit, když mu žalovaná zaplatí [redacted] za nezprostředkovaný obchod. Tvrdil, že všechny podklady již několikrát prokazoval. K odvolání žalobce přiložil kopie následujících listin: sdělení před uzavřením smlouvy o finanční službě mimo obchodní prostory vystavené [redacted], potvrzení o výši výdělku vystavené [redacted] [redacted] [redacted] dne [redacted] žádost o poskytnutí úvěrového produktu z [redacted], dodatek k pracovní smlouvě uzavřený mezi žalobcem jako zaměstnancem a [redacted] přípis [redacted] s označením „Předčasné doplacení úvěrové smlouvy“ z [redacted] přehled OSVČ za rok 2020, Dohoda o změně obsahu závazku uzavřená mezi [redacted] a žalobcem bez uvedení data.

Odvolací soud z podnětu odvolání přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalobce není důvodné.

Okresní soud žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků správně posuzoval podle § 138 odst. 1 věta první o.s.ř. Podle tohoto ustanovení na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.

Osvobození od soudního poplatku je institut výjimečný. Platí, že nedostatek prostředků na účtu či v hotovosti zdaleka neznamená nárok na osvobození. Jen mimořádné případy, kdy se poplatník ocitne nezaviněně, a nikoliv například v důsledku svého nezodpovědného podnikání či hospodaření, v celkově nepříznivé situaci, mohou vést k osvobození. Pro účely rozhodnutí je povinností účastníka žádajícího osvobození od soudních poplatků, aby své celkové poměry (majetkové a sociální) doložil. Aby mohl být žadatel osvobozen částečně, případně zcela od soudních poplatků, musí být současně splněny dva předpoklady: 1/ musí to odůvodňovat poměry účastníka a 2/ nesmí jít o svévolné či zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva. Pokud jde o naplnění prvního předpokladu, soud zkoumá celkové poměry žadatele, nikoliv pouze to, zda momentálně má či nemá k dispozici finanční prostředky, které by mohly sloužit k úhradě poplatku.

Žalobce v žádosti o osvobození od soudních poplatků své poměry žádným způsobem nepopsal. Na výzvu okresního soudu přeložil částečně vyplněné prohlášení o osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Odvolací soud musí přisvědčit okresnímu soudu, že údaje uvedené žalobcem v prohlášení jsou naprosto nedostatečné pro posouzení naplnění předpokladů pro osvobození. Navíc, pokud již žalobce nějakou skutečnost uvedl (např. v rámci příjmů z pracovního poměru uvedl: zaměstnavatel [redacted], pracovní zařazení: [redacted], nepopsal ji úplně (zcela chybí údaj o výši příjmu), tato část prohlášení je pak navíc přeškrtnuta – není zřejmé, co tím mínil žalobce sdělit. V další části prohlášení žalobce uvedl výši důchodu, ale žádným způsobem ji nedoložil. Za této situace tedy okresní soud vzhledem k nedostatku skutečností nutných pro posouzení důvodnosti žádosti o osvobození od soudních poplatků, žádost žalobce správně zamítl.

Žalobce v odvolání neuvedl žádné další údaje významné pro učinění přehledu o jeho osobních a majetkových poměrech. Pokud k odvolání připojil listiny (shora popsané), není zřejmé, co jimi chtěl sdělit. Námitka žalobce, že „všechny podklady již několikrát prokazoval“ je nedůvodná a nevýznamná pro posouzení věci. Pokud žalobce nechtěl či nemohl předložit některé doklady

svědčící o jeho majetkových a osobních poměrech, pak měl označit (spisovou značkou či označením věci), v jakém spisu se jím míněné doklady nacházejí. K listinám předloženým měl napsat komentář, co z nich ve vztahu ke svým majetkovým poměrům dovozuje. Odvolací soud zdůrazňuje, že pro účely osvobození musí tvrdit a prokazovat vždy aktuální poměry (tj. poměry v době krátce předcházející výzvě k doložení poměrů). Ačkoli okresní soud nad rámec provedl lustraci spisů o řízeních, jejichž účastníkem by měl být žalobce, ani tímto způsobem žádné podstatné informace o osobních a majetkových poměrech žalobce nezjistil.

Jelikož ani v odvolacím řízení žalobce neposkytl dostatečná tvrzení o osobních a majetkových poměrech a již vůbec je nedoložil, nebylo možné důsledně zvážit, zda u žalobce jsou naplněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Proto odvolací soud napadené usnesení okresního soudu jako věcně správné dle § 219 o. s. ř. potvrdil.

Nad rámec uvedeného odvolací soud dodává:

V dalším řízení okresní soud v první řadě zjistí, zda žalobce míní vzít žalobu částečně zpět, když v odvolání uvedl, že „prozatím mu bude stačit, když mu paní K. zaplatí“. Poté znovu vyzve žalobce k zaplacení soudního poplatku ze žaloby, a to ve výši odvíjející se od toho, zda dojde ke změně žaloby či nikoli.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 30. dubna 2021

Mgr. Šárka Petrová v. r.
předsedkyně senátu